RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 79.589/1
van 17 juli 2026

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de hervorming van de bevoegdheidsverdeling inzake Vlaamse en provinciale projecten’

‡LW-BHHIPFBDI-HJFIJUQ‡

Op 15 juni 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen, van rechtswege verlengd tot 30 juli 2026,* een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, wat betreft de hervorming van de bevoegdheidsverdeling inzake Vlaamse en provinciale projecten’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 7 juli 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Eline YOSHIMI, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Kristine BAMS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 17 juli 2026.

*

* Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege verlengd wordt met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juni en 15 augustus.

‡LW-BHH[PBDI-HJFIJUQ‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe aanpassingen aan te brengen in de bijlagen 1 en 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 ‘tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning’.

Artikel 1 van het ontwerp bevat aanpassingen aan bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015, waarin de “Vlaamse projecten” vermeld in artikel 2, eerste lid, 11°, van het decreet van 25 april 2014 ‘betreffende de omgevingsvergunning’ worden aangeduid.[1]

Artikel 2 bevat aanpassingen aan bijlage 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015, waarin de “provinciale projecten”, vermeld in artikel 2, eerste lid, 9°, van het decreet van 25 april 2014 worden aangeduid.[2]

Artikel 3 bevat een overgangsregeling.

Artikel 4 bepaalt dat het te nemen besluit in werking treedt op 1 december 2026.

RECHTSGROND

3. Het ontwerp vindt rechtsgrond in het in de rubriek “Rechtsgronden” van de aanhef vermelde artikel 2, eerste lid, 9° en 11°, van het decreet van 25 april 2014.

ALGEMENE OPMERKING

4. De toewijzing van de beslissing over aanvragen met betrekking tot de bouw, realisatie, exploitatie en latere ontmanteling of afbraak van de Einsteintelescoop en de bijbehorende ondergrondse en bovengrondse infrastructuur aan de Vlaamse Regering (artikel 1, 4°, van het ontwerp) heeft als gevolg dat voortaan nog slechts één administratieve aanleg beschikbaar zal zijn voor die Vlaamse projecten.

[1] Namelijk “de door de Vlaamse Regering limitatief aangewezen projecten waarvoor de Vlaamse Regering bevoegd is om in eerste administratieve aanleg een beslissing te nemen”.

[2] Namelijk “de door de Vlaamse Regering limitatief aangewezen projecten waarvoor de deputatie bevoegd is om in eerste administratieve aanleg een beslissing te nemen”.

‡LW-BHHIPBDI-HJFIJUQ‡

4.1. Artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet, dat het recht op bescherming van een gezond leefmilieu tot de erin verankerde economische, sociale en culturele rechten rekent, bevat een *standstill*-verplichting, die eraan in de weg staat dat de bevoegde wetgever het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, in aanzienlijke mate vermindert zonder redelijke verantwoording.[3] De opname van het *standstill*-beginsel in artikel 1.2.1, § 2, van het DABM verleent er in die context een specifieke juridische waarde aan.[4]

De voormelde *standstill*-verplichting kan echter niet zo worden begrepen dat ze de bevoegde overheid zou verbieden wijzigingen aan te brengen in het vergunningenstelsel inzake stedenbouw en milieu. Zij verbiedt enkel maatregelen te nemen die een aanzienlijke achteruitgang zouden betekenen van het bij artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet gewaarborgde recht, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording wordt geboden. De verplichting ontzegt de overheid niet de bevoegdheid om te oordelen hoe dat recht op de meest adequate wijze kan worden gewaarborgd.[5]

De mogelijkheid tot inspraak bij de vergunningenprocedures biedt een waarborg voor de vrijwaring van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu. Deze inspraak wordt in beginsel verwezenlijkt door de organisatie van een openbaar onderzoek. Het recht om te worden gehoord biedt een bijkomende mogelijkheid tot inspraak.[6]

4.2. In advies 76.310/16 heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State het volgende opgemerkt:

> "4.3. De afdeling Wetgeving merkte eerder in advies 68.883/1 van 6 april 2021 met betrekking tot het opheffen van een aantal administratieve beroepsmogelijkheden het volgende op:
>
> > 'Het Grondwettelijk Hof heeft in arrest 131/2019 van 10 oktober 2019 geoordeeld dat de opheffing van het vorderingsrecht namens de provincie, het geboden beschermingsniveau in aanzienlijke mate had verminderd zonder dat daarvoor redenen voorhanden waren die verband hielden met het algemeen belang, wat een schending van artikel 23 van de Grondwet inhield.
> >
> > Vermits niet met zekerheid kan worden gesteld dat deze zienswijze van het Grondwettelijk Hof kan worden getransponeerd op de opheffing van een administratieve beroepsmogelijkheid voor belanghebbende derden, maar evenmin kan worden uitgesloten, verdient het aanbeveling in de memorie van toelichting een

[3] Zie GwH 21 september 2023, nr. 127/2023, B.5.3; GwH 21 september 2023, nr. 129/2023, B.12; GwH 21 december 2023, nr. 177/2023, B.2.4.

[4] *Parl.St.* Vl.Parl. 1994-95, nr. 718/1, 24; RvS 2 mei 2019, nr. 244.351, vzw Aktiegroep Leefmilieu Kempen, nr. 33; RvS 8 februari 2021, nr. 249.746, vzw Aktiegroep Leefmilieu Kempen, nr. 22; RvS 19 november 2021, nr. 252.163, Monsieurs e.a., nr. 9.2.

[5] GwH 6 oktober 2016, nr. 125/2016, B.17.1; GwH 21 september 2023, nr. 127/2023, B.5.4.

[6] GwH 21 september 2023, nr. 127/2023, B.5.2; adv.RvS 72.683/1 van 30 december 2022 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 25 mei 2023 'houdende wijzigingen aan het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 4 maart 1999 tot vaststelling van de ingedeelde inrichtingen van klasse IB, II, IC, ID en III met toepassing van artikel 4 van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen', opmerking 6.3.

‡LW-BHHIPBDI-HJFIJUQ‡

verantwoording dienaangaande in het licht van artikel 23 van de Grondwet op te nemen.’[7]

De keuze voor de Vlaamse Regering als bevoegde overheid in eerste en enige administratieve aanleg voor aanvragen met betrekking tot busbanen die geen wegen volgen, houdt evenzeer de opheffing van een administratieve beroepsmogelijkheid in, zodat het om voormelde redenen niet kan worden uitgesloten dat de ontworpen wijzigingen als een aanzienlijke achteruitgang van het recht op de bescherming van een gezond leefmilieu zouden worden beschouwd.

De stellers van het ontwerp zouden het best ook in het licht daarvan in de nota aan de Vlaamse Regering toelichten of er sprake is van een aanzienlijke achteruitgang ten opzichte van de bestaande wetgeving, en moeten daarvoor in voorkomend geval een redelijke verantwoording bieden.[8]”.

4.3. Gelet op het feit dat de verantwoording in het licht van de bescherming van het recht op een gezond leefmilieu in de nota aan de Vlaamse Regering in onderhavige adviesaanvraag gelijkloopt met de verantwoording in de nota aan de Vlaamse Regering die was gevoegd bij de adviesaanvraag 76.310/16, geldt de aangehaalde opmerking van de afdeling Wetgeving *mutatis mutandis* ook in onderhavige adviesaanvraag.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Eline YOSHIMI Pierre LEFRANC

[7] Voetnoot 7 uit het geciteerde advies: Adv.RvS 68.883/1 van 6 april 2021 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 18 juni 2021 ‘tot wijziging van het Bodemdecreet van 27 oktober 2006, het Mestdecreet van 22 december 2006 en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen, wat betreft het opheffen van administratieve beroepsmogelijkheden’, opmerking 4.2.

[8] Voetnoot 8 uit het geciteerde advies: Vergelijk adv.RvS 71.278/1 van 27 april 2022 over een ontwerp dat heeft geleid tot het besluit van de Vlaamse Regering van 10 juni 2022 ‘tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning’, opmerkingen 6 en 7.

‡LW-BHHIPBDI-HJFIJUQ‡